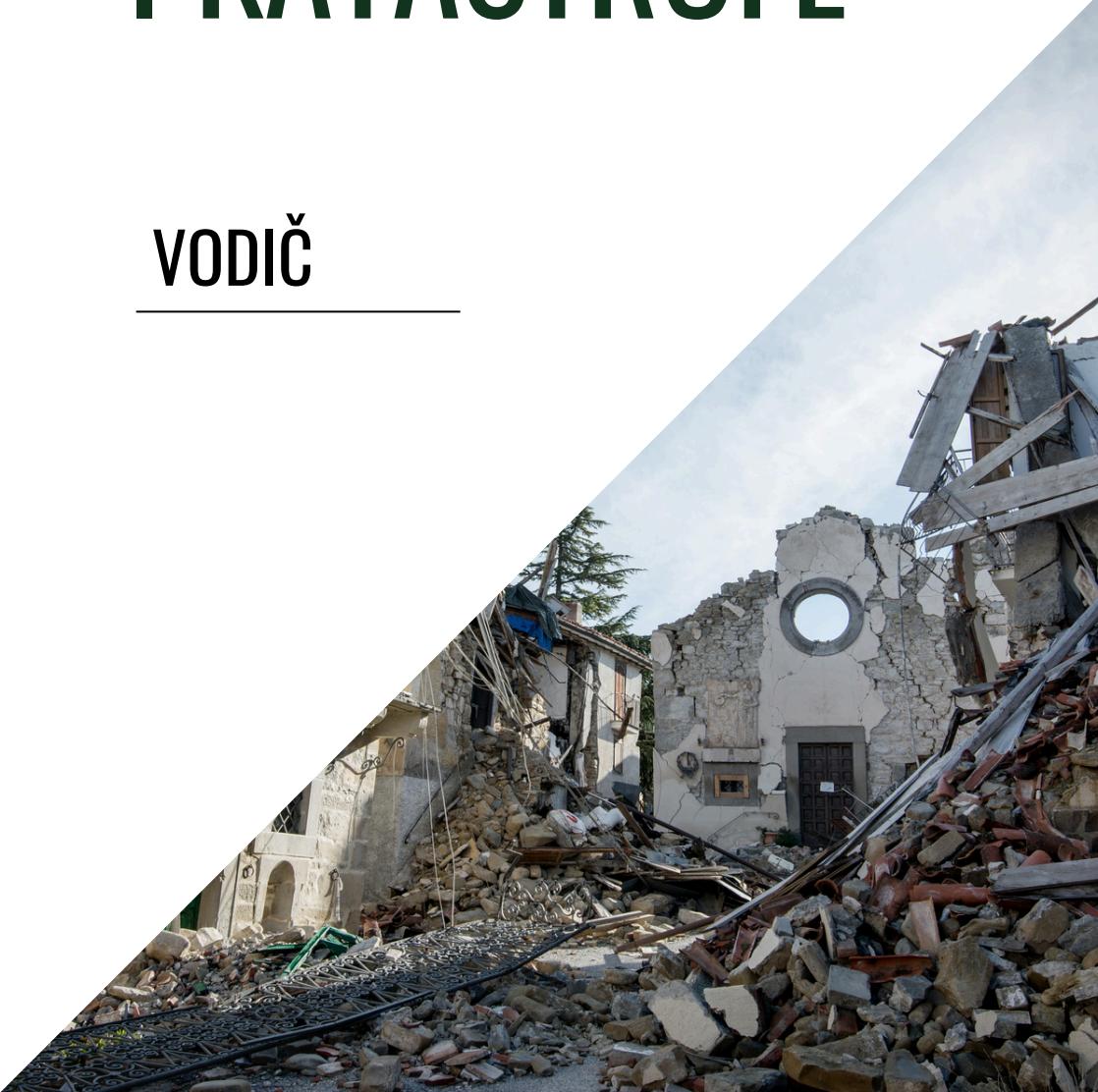

NA LAKO RAZUMLJIVOM JEZIKU

PRIRODNE NEPOGODE I KATASTROFE

VODIČ

Zahvaljujemo članovima udruženja
„Na pola puta“ iz Pančeva.

Kontrolu razumljivosti vodiča izvršili su:
Danica Maksimović
Lazar Sretenović
Batul Nikačević Hasci Jare

© European Easy-to-Read Logo: Inclusion Europe.
Više informacija na
www.inclusion-europe.eu/easy-to-read

Na lakov jeziku znači da je tekst razumljiv i pristupačan svima, bez obzira na intelektualne sposobnosti ili druge prepreke u razumevanju.

Šta su prirodne nepogode i katastrofe

Prirodne nepogode i katastrofe se događaju svuda u svetu.

Prirodne nepogode i katastrofe se često dešavaju bez upozorenja.

U ovom vodiču se piše o sledećim prirodnim nepogodama i katastrofama:

- Poplava
- Zemljotres
- Požar
- Epidemija

Poplava je kada puno vode prekrije tlo.

Poplava je opasna po život.

Poplava pravi štetu ljudima.

Zemljotres je kada se jako trese zemlja.

Jak zemljotres može da sruši zgrade.

Zemljotres je opasan po život.

Šta su prirodne nepogode i katastrofe

Požar je kada gori vatra
koju ne možeš da kontrolišeš u

- kući
- zgradi
- šumi
- polju.

Vatra je vrela, ima dim i plamen.
Požar je opasan po život.

Epidemija je širenje bolesti.
U epidemiji se razboli mnogo ljudi.
Epidemija je opasna po život.

Osnovne informacije

Upozorenje za opasnost daju:

- vatrogasci
- policija
- **civilna zaštita.**

Civilna zaštita je organizacija koja pomaže i spasava ljudе.

U kući uvek treba da imaš kutiju prve pomoći.
Svi ukućani treba da znaju gde se nalazi kutija prve pomoći.
Nauči kako se koriste stvari iz kutije za prvu pomoć.

Tokom prirodne nepogode i katastrofe važno je da uvek uradiš šta ti kažu:

- vatrogasci
- policajci
- članovi civilne zaštite.

Važno je da znaš pre poplave

Slušaj vesti u kojima možeš dobiti tačne informacije o poplavi.

Slušaj obaveštenja i savete
koje daju:

- vatrogasci
  - policija
  - civilna zaštita.

Spakuj u torbu:

- odeću za nekoliko dana
  - hranu
  - vodu
  - važna dokumenta
  - lekove koje piješ.

Spakovanu torbu ponesi sa sobom ako napuštaš kuću zbog poplave.

Obuci odeću i obuću
koja ne propušta vodu.

Važno je da znaš za vreme poplave

Telefon koristi samo kada moraš da pozoveš pomoć.

Ako je voda ušla u kuću
popni se na sprat ili na neko visoko
mesto gde nema vode.

Obavezno napusti kuću ako to kažu
vatrogasci ili policija.

Kada napustiš kuću
idi na bezbedno mesto.
Vatrogasci će ti reći
gde je bezbedno.

Ako ti je potrebna pomoć lekara
traži je.

Važno je da znaš posle poplave

Kada policija ili vatrogasci dozvole
vratи se u kuću.

Ako ti je kuća poplavljena
pažljivo otvorи prozore i vrata.
Tako se kuća osuši.

Koristi sredstvo za **dezinfekciju** da
očistiš kuću.

Dezinfekcija znači čišćenje da bi
se ubile štetne klice i bakterije.

Dok vatrogasci ne kažu da je
bezbedno:

- Ne koristi struju
- Ne pij vodu sa česme

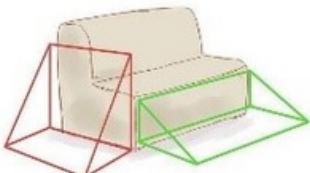

Važno je da znaš pre zemljotresa

Ne možemo da znamo
kada će se desiti zemljotres.

Zemljotres se često ponavlja.
Pripremi se za ponovni potres.
Nemoj da se plašiš.

U kući pronađi **trougao života**.

Trougao života je bezbedno mesto
gde se sa jedne strane nalazi zid
ili čvrst nameštaj.

Trougao života može da ti spasi život.

Važno je da znaš za vreme zemljotresa

Ako si u zatvorenom prostoru,
upamti sledeće savete.

Idi do bezbednog mesta.
Sagni se i zaštiti glavu rukama.

Nemoj stajati ispod lustera.
Nemoj stajati pored prozora ili stakla.

Ostani smiren.
Nemoj trčati.

Nemoj koristiti lift i stepenice
tokom potresa.

Zemljotres traje jako kratko.
Sačekaj da potres prođe.

Važno je da znaš za vreme zemljotresa

Ako si na ulici,
upamti sledeće savete.

Pomeri se od:

- zgrada
- drveća
- bandera

Mogu da padnu na tebe.

Čučni i pokrij glavu rukama.
Ne trči!

Ako si u automobilu, zaustavi auto
na bezbedno mesto.
Sačekaj da potres prođe.

Ako si blizu mosta,
udalji se od njega.

Ako si blizu tunela,
udalji se od tunela.

Važno je da znaš nakon zemljotresa

Sačekaj da prestane da se trese.
Ostani na mestu.
Sačekaj da vidiš
da nema novih potresa.

Nemoj da trčiš.

Ako si u zatvorenom prostoru
polako izađi napolje.

Pazi na:

- polomljeno staklo
- rupe u zemlji
- polomljene grane
- druge opasnosti.

Slušaj šta ti kažu policija, vatrogasci
i civilna zaštita.

Telefon koristi samo za hitne pozive.

Važno je da znaš nakon zemljotresa

Ako si zatrpan u ruševinama
i ne možeš da se krećeš:

- ostani smiren
- pokrij usta i nos maramicom ili
odećom da ne udišeš prašinu
- udaraj u cev ili zid nekim
predmetom da te čuju spasioci
- ukoliko imaš pištaljku koristi je
da te čuju vatrogasci
- ako si povređen jasno i glasno
reci vatrogascima
- ako imaš telefon pozovi pomoć.

Važno je da znaš tokom požara

Reći ukućanima i komšijama
ako vidiš dim ili vatru.
Pozovi vatrogasce na broj 193.

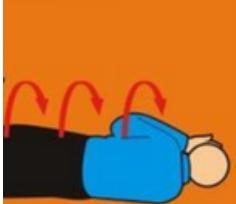
Ostani miran.
Dim je otrovan i opasan.
Zbog dima prekrij usta i nos
maramicom ili odećom.
Puzeći izadji iz sobe.

Ako si u kući izadji na sigurno mesto.
Zatvori vrata za sobom kada izlaziš.
Kada izlaziš koristi samo stepenice.

Odmakni se od vatre i dima što dalje.
Vatra te može opeći.

Ako gori odeća na tebi
kotrljaj se po zemlji.
Tako će vatra da se ugasi.

Važno je da znaš nakon požara

Slušaj pažljivo i radi ono što kažu vatrogasci.

Tek kada policija ili vatrogasci odobre vrati se u kuću.

Ako ti je potrebna pomoć lekara potraži je.

Važno je da znaš pre epidemije

Brini se o svom zdravlju.
Jedi voće i povrće.
Pij vitamine.

Bavi se fizičkim aktivnostima.
Ako možeš što više šetaj.
Boravi što duže u prirodi.

Održavaj redovno ličnu higijenu.

Redovno čisti prostor u kom živiš.

Važno je da znaš tokom epidemije

Radi ono što kažu lekari.

Pij puno:

- vode
- čaja
- voćnih prirodnih sokova.

Jedi zdravu hranu.

Peri ruke često.

Ne dodiruj rukama:

- oči
- nos
- usta.

Nosi masku za lice.

Ako se razboliš
potraži pomoć lekara.

Ostani u kući dok ne ozdraviš.

Važni brojevi telefona

Ovo su najvažniji brojevi hitnih službi koje treba da znaš.

Policija - 192.

Vatrogasci - 193.

Hitna pomoć - 194.

Ako zoveš sa mobilnog telefona,
prvo moraš da otkucaš pozivni broj
za svoj grad.

Raspitaj se koji je pozivni broj
u mestu gde stanuješ.

U cilju unapređenja rada molimo Vas da izdvojite par minuta za ocenjivanje teksta.

To možete uraditi skeniranjem QR koda ili putem linka:

www.pristupacnost.caritas.rs/evaluacija/